

Assemblea General de Foment del Treball

Barcelona, 3 de juny de 2013

Vicepresidents, membres del Comitè Executiu i de la Junta Directiva de Foment del Treball, membres de l'Assemblea.

Amigues i amics

A les portes ja de l'estiu tenim una vegada més l'oportunitat de fer una revisió de com ha anat aquest primer semestre. I ho vull fer, primer, des de la perspectiva de la nostra organització, des dels principals eixos de treball i els que són, avui, els nostres reptes de futur. I, segon, des de la reflexió de la situació econòmica que viu el nostre país i de com afecta l'activitat empresarial i el mercat de treball. Seré breu perquè el ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, Cristóbal Montoro, ha volgut acceptar la nostra invitació i ens acompanyarà per tancar la reunió de l'Assemblea General.

Canvi i coherència: posicionament

L'activitat de Foment al llarg d'aquest semestre ha estat intensa i plena de projectes que ens ajudaran a avançar cap als objectius que com a institució tenim el compromís d'assolir. Sempre recordo les que han estat les línies estratègiques en aquest últims anys des que el 2011 vaig assumir la presidència d'aquesta institució:

- la defensa del Corredor Mediterrani com a infraestructura imprescindible per activar el transport ferroviari de mercaderies i les connexions amb els ports del Mediterrani;
- el Pacte Fiscal com a instrument necessari i just per resoldre el finançament de la Generalitat de Catalunya. Patim un dèficit financer i de prestacions socials per no haver resolt aquest problema.
- la Reforma Laboral i l'AIC com a evolució cap a un model de negociació i concertació social més modern i adaptat a les empreses i els treballadors.

En els darrers mesos, hem fet molta feina institucional i tècnica a Brussel·les, a Madrid, a València i a Barcelona per avançar en aquests tres sentits. És cert que la crisi econòmica és, sens dubte, un factor d'alentiment, un fre que bloqueja recursos i paralitza l'activitat, amb totes les conseqüències polítiques que fan encara més evidents problemes institucionals que no es van atendre quan l'economia anava bé. És per això que ara hem de treballar amb una agenda plena de reformes.

En tot cas, tots els esforços que hem fet no són gratuïts. Hem aconseguit veu pròpia i unitat davant les autoritats europees amb totes les cambres de comerç i organitzacions empresarials del Mediterrani per defensar la importància del Corredor; hem mantingut una posició coherent i útil per defensar un sistema de finançament just per Catalunya; i, per últim, des de Foment contribuïm de manera fonamental a la negociació col·lectiva i un nou marc de relacions laborals.

Hem de ser conscients que vivim uns moments de canvis als quals hem de respondre i no sempre és fàcil trobar la resposta adequada. Durant els primers mesos de 2011 ja vam analitzar com aquesta crisi feia tombar els governs arreu d'Europa i propiciava alternances als partits de l'oposició. Dos anys després, molts d'aquests nous governs també tremolen i l'alternança ja no es veu tan clara. És a dir, si agafem com a exemple Espanya i sobretot Catalunya, veurem que les forces polítiques que han ocupat la centralitat durant els darrers 30 anys estan patint molt de desgast. Necessitem i volem, avui, un govern fort per avançar en els objectius de la Catalunya.

En aquest context d'incertesa i canvi, a Foment del Treball ens hem esforçat en assegurar el nostre posicionament, en respondre als reptes constants de la conjuntura sense perdre la nostra essència ni la nostra independència. En els darrers 6 o 8 mesos, el debat polític i social a Catalunya ha canviat molt, enmig d'una emotivitat remarcable, i al Foment del Treball hem lluitat –i crec que ho hem aconseguit- per no perdre la perspectiva i la racionalitat. Hem seguit defensant i argumentant –aquí i a Madrid- la necessitat d'un nou **Pacte Fiscal** per al finançament de la Generalitat que assegurí la solidaritat interterritorial sense arribar a les quotes de dèficit que reflecteixen balances publicades. A més, en aquests darrers anys ja vam avançar el nostre posicionament favorable a una eventual reforma de la Constitució que permeti aquest nou model de finançament, si és que els experts determinen que en l'actual redactat no hi té cabuda. Al llarg d'aquest últim any he fet diverses intervencions en aquest sentit: a l'octubre, vam qüestionar si és ara el moment de plantejar canvis institucionals tant profunds com una reforma territorial; al novembre advertíem sobre aliances de govern artificials; i al gener insistíem sobre el Pacte Fiscal i la reforma constitucional. Som coherents, perquè el nostre és un argument sòlid i fidel a l'esperit d'aquesta casa.

Quan el debat polític i social es va embrancar en dinàmiques de ruptura i incomprensió, des del Foment vam fixar el nostre posicionament clar a favor del diàleg, el consens i al costat de l'activitat empresarial i de l'estímul de l'economia productiva: vam elaborar com a síntesi de les aportacions de tots vosaltres –el teixit empresarial català- el document que sota el nom de *100 Propostes* recull les peticions i els suggeriments que des de l'empresariat fem als governs a favor de la recuperació econòmica. I, també, com a exercici de responsabilitat vam organitzar un acte públic per parlar de les nostres preocupacions i oferir les nostres propostes de col·laboració, de manera positiva, a favor de les empreses i del país. Em refereixo a la Convocatòria Catalana per l'Empresa, que sota el lema *Anem per feina* vam celebrar aquí, a la sala Magna de Foment, i on vam deixar ben definit el nostre posicionament, que és al costat de totes les empreses del país, evidentment.

Es en aquest context on vam presentar les *100 Propostes per al nou Govern*, vam celebrar al febrer l'acte *Anem per Feina*, i vaig fer una conferència a l'abril, a Madrid, per Sant Jordi, per reclamar el diàleg i defensant la reforma constitucional.

La voluntat de diàleg i de consens ens ha inspirat sobretot al llarg dels darrers mesos i l'hem recomanat per a la controvèrsia política i institucional i ens l'hem aplicat nosaltres mateixos. Conscients

de la situació tan greu que travessa Catalunya i les dificultats econòmiques que té la Generalitat, vam insistir en la reactivació de l'Acord Estratègic com a eina consensuada entre el Govern i els principals agents econòmics i socials per sortir de la crisi. De la mà de Fepime, vam defensar l'espai que ofereix l'Acord Estratègic per adaptar la realitat de Catalunya les línies que ja planteja l'Estratègia Europa 2020 per posar nous motors de creixement econòmic i de generació d'ocupació.

Finalment, aquest passat 15 de maig, ens vam tornar a reunir els participants de l'Acord per posar les bases de la seva renovació. En definitiva, per treballar plegats, des del diàleg, per consensuar les línies estratègiques que permetin a l'economia catalana assolir la recuperació. De nou, Foment i Fepime vam assistir a la reunió amb el nostre document de *100 propostes* a sota del braç. Ara, i en les properes setmanes, serà la base del debat entre totes les parts.

Recuperar la il·lusió per l'esperit empresarial

Les dades econòmiques són encara negatives a dia d'avui. Tots ho anem seguint. Les previsions ens indiquen que aquest 2013 serà un any també difícil. Segons les previsions de CEOE el creixement del PIB experimentarà una reducció del -1,3%. Amb tot, ja m'haureu sentit a destacar els darrers dies que hi ha dades que mostren que cap a finals d'any ja anirem experimentant una lleu millora. Dades com l'evolució de la **prima de risc, les exportacions i la balança comercial o el turisme**.

El govern espanyol i els governs de les comunitats autònomes van reduint el dèficit, tot i que encara no poden complir amb els objectius fixats. La setmana passada es va confirmar que Europa amplia l'objectiu de dèficit per a Espanya aquest 2013 fins al 6,5%. Ara esperem, com hem defensat, que l'objectiu fixat per a les comunitats autònomes també sigui revisat de forma raonable. Esperem que les comunitats que més aporten, com és el cas de Catalunya, tinguin objectius de dèficit exigents, però realistes.

Catalunya ha de jugar un paper de líder europeu dins Espanya i Europa. No pot avui sortir i buscar un camí en solitari, ple d'incerteses, arriscant el model econòmic i social. Cal recuperar espais d'influència per tal d'assegurar el model econòmic i social i la viabilitat econòmica de l'autogovern, abans que entrar en projectes de resultats incerts. Al mateix temps es necessari que Espanya valori Catalunya pel que és. I com va dir al 1888 qui va ser president de l'Ateneu Barcelonès, Josep Coroleu, ens hem de preguntar si "Perquè Espanya sigui Espanya, ¿és necessari que Catalunya deixi de ser Catalunya?".

El que és cert és que les administracions públiques han de seguir amb aquest esforç de consolidació fiscal i complir els compromisos amb Europa perquè aquests indicadors, que us deia que comencen a ser positius, es consolidin i el proper 2014 sigui l'any del retorn de la confiança. Per la nostra banda, els empresaris estem esforçant-nos en fer el que ens pertoca. A partir del 2008 vam fer l'esforç de reducció del nostre deute i després hem mirant de sostenir els nostres projectes empresarials sense accés al finançament. Ara, sobretot en els sectors industrials, treballeu amb un impuls decidit en l'obertura de nous mercats, en la consolidació de majors quotes de mercat arreu del món. Quan la demanda interna a Espanya va caure, vam haver d'esforçar-nos encara més en sortir a fora. El major volum de les nostres exportacions tenen com a destí el continent europeu. Ara, en aquests darrers

mesos que la demanda europea també ha baixat, estem redoblant els esforços per aconseguir nous mercats arreu del món, entre les zones emergents que lideren el creixement mundial, a indrets com Oceania, l'Àsia, l'Àfrica subsahariana o l'Amèrica Llatina. La balança comercial espanyola ha registrat durant el passat mes de març superàvit, impulsada per l'exportació sobretot de béns d'equip i amb sectors tan potents com l'Agroindústria, l'Automoció, la Química i d'altres.

Només un petit apunt sobre el tema de educació i formació, que es vertebral per a una organització com la nostra. A més de la tasca que fa el nostre centre de Formació, distribuïrem per al proper curs un llibre sobre empresa a 800 professors de Batxillerat de Catalunya i hem signat un acord entre Foment i l'ACUP –associació catalana d'universitats públiques- per crear la Plataforma Coneixement, Territori i Innovació per liderar la col·laboració entre el món acadèmic i el teixit empresarial.

Aquest impuls decidit per l'exportació està aguantant la nostra economia –com s'acostuma dir-, i també contribueix a consolidar els primers indicis de recuperació i a generar confiança. Com hi contribueix el bon comportament també del sector turístic: en els primer mesos d'aquest any ha pujat el número de turistes estrangers que han visitat Catalunya i també ha incrementat la despesa que hi ha fet. A més, un 20% dels turistes que arriben a Barcelona ho fan en un creuer. De fet, Barcelona s'ha situat com un dels ports més importants per als i també l' aeroport de Barcelona és el que ha registrat el increment de passatgers més alt d'Espanya.

Us deia que un dels indicadors que mostren signes positius és la prima de risc: bé, en un any ha baixat més de 300 punts. Fa gairebé un any va tocar el sostre màxim de 630 i avui està per sota dels 300. Cal consolidar aquesta dinàmica de confiança perquè retorni a sota el llindar dels 200 i desembussi el flux de crèdit cap al sector privat. **Ara precisament és el moment que nosaltres mantinguem la il·lusió en l'esperit empresarial, que mantinguem la perseverança en cercar finançament i assumir riscos que es tradueixin en noves iniciatives empresarials. És la millor manera d'ajudar-nos a nosaltres mateixos i ajudar a la credibilitat de la nostra economia i fer front al nostre compromís social. Tot i aquest escenari, els emprenedors són més actius. En aquest sentit, només una dada: el nombre de societats mercantils creades en el que portem d'any –segons les dades d'abril- ha pujat un 8,1% a Catalunya i un 8,3 a Espanya.**

És evident que, amb les xifres actuals, aquesta lleugera millora de l'economia que sembla que es preveu no rebaixarà immediatament aquesta taxa d'atur tan elevada que el país suporta. Si fem les coses bé, si els governs fan les reformes que han de fer i s'estableix un marc propici a l'activitat empresarial, és previsible que comencem a generar llocs de treball de manera sostinguda a partir del 2015. Calen, com deia, reformes. De fet, fa temps que les venim reclamant als diferents governs que Espanya i Catalunya han tingut en aquests anys de crisi. Si no hi ha una clara voluntat reformista continuarem amb la atonia i la paràlisi econòmica i empresarial.

La Comissió Europea va recomanar una bateria de reformes indispensables i immediates. Entre aquestes reformes recomanades destaca la culminació de la reforma laboral com a molt tard durant el darrer trimestre d'aquest any. A més, la Comissió Europea recomana una reforma profunda de les polítiques actives d'ocupació a la cerca d'una major eficiència i accelerar l'aplicació de la col·laboració

públic-privada en els serveis de col·locació. Aquests són aspectes que des del Foment hem reclamat insistentment durant els darrers anys perquè és sorprenent que els serveis públics d'ocupació només arribin al 2% o el 3% en la col·locació d'aturats. També han de ser aplicades de manera immediata mesures de lluita contra l'atur juvenil.

La Comissió Europea també recomana:

- 1.- mesures de suport a la internacionalització de l'empresa,
- 2.- mesures de simplificació administrativa; i evidentment,
- 3.- una reforma en profunditat de l'administració pública.

Hem d'esperar que aquestes reformes s'apliquin amb l'efectivitat i el calendari previstos perquè, moltes d'elles, amb el que recull el document de *100 propostes*.

Lideratge i ètica empresarial

En conclusió, s'explica des de moltes instàncies que estem en uns moments de canvis substancials i de reformes. És cert. Sovint es reclama, hem reclamat, lideratges convençuts per capgirar aquesta situació. El que és cert és que no hem d'esperar un sol lideratge, ni un sol tipus de lideratge. Des de cada instància de la societat hi ha institucions que han d'exercir un lideratge des de la seva responsabilitat: cal demostrar que som una societat madura que sabem responsabilitzar-nos de les decisions pròpies i defensar el nostre propi model. En aquest sentit, al Foment hem treballat per assumir, acceptar i exercir aquest lideratge del món empresarial de Catalunya, des de la responsabilitat i la moderació.

En aquests moments de crisi generalitzada de valors, les institucions com la nostra hem d'esforçar-nos encara més al ser dipositaris de la confiança dels nostres associats. Només d'aquesta manera podem ser útils per als empresaris. Per això, creiem que és important el camí que s'està obrint a la CEOE amb una meditada reforma interna que es complementa amb l'aprovació del Codi Ètic i de Bon Govern i la reforma dels estatuts. L'objectiu és aprofundir encara més, si és possible, en la transparència i el seguiment estricte del govern de la institució. Foment té un paper protagonista en aquests canvis. I jo mateix, com a president de la Comissió de Règim Intern de CEOE.

Hi ha tres punts clau en aquest procés de reestructuració interna de la CEOE que penso que poden ser un referent per a les nostres organitzacions i en l'elaboració dels quals hem estat molt participatius. Em refereixo a:

- La transparència econòmica
- L'elaboració i l'aprovació d'aquest Codi Ètic de què us parlava
- Una reforma dels Estatuts que afecta, entre d'altres coses, a la governança de l'entitat

Aquesta reforma dels Estatuts de CEOE està en procés d'elaboració i acabarà amb un redactat molt proper als Estatuts de Foment. Es pretén que s'aprovin amb el màxim de quòrum i que puguin servir també de model per a totes les organitzacions que, com un tsunami, siguin un referent par a totes les

organitzacions. Ja us avanço que he encarregat a la Comissió Jurídica de Foment del Treball un estudi per a l'elaboració d'una proposta de Codi Ètic i una reforma parcial dels Estatuts de Foment perquè en el marc dels nostres Òrgans de Govern tots plegats la valorem i l'aprovem, si és que s'escau. La idea és que hi puguem anar treballant durant aquest segon semestre de l'any.

Som la història, el present i el futur empresarial de Catalunya des del segle XVIII. Una confederació d'organitzacions autònomes i independents, per la qual cosa cada organització és sobirana i responsable dels seus afers. Som capaços de liderar i governar aquesta musculatura empresarial amb consens, lleialtat i lideratge social.

Vull reiterar el que ja vaig dir durant l'acte *Anem per feina* del passat febrer. Sé que tots hi estem d'acord: l'economia de mercat sense ètica, és del tot impossible. Sense ètica es impossible l'economia i encara més impossible la sortida d'aquesta situació.

Moltes gràcies

Joaquim Gay de Montellà
President de Foment del Treball